

Ministryně Helena Langšádlová navštívila Ústav experimentální botaniky

8.2.2023 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

Setkání ministryně s vědci se zúčastnila předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová, která tak využila příležitost navštívit své domovské vědecké pracoviště. Návštěvě badatelé představili úspěšné výzkumy Ústavu experimentální botaniky AV ČR a jejich využití v praxi.

Budoucnost potravin

Díky genetické modifikaci rostlin bychom mohli nasýtit populaci a zároveň se vypořádat s tlakem na snižování množství chemikálií, které má za následek úbytek výnosů plodin. Jak upozornil Jaroslav Doležel, výzkumy ústavu tak mohou pomoci od hrozícího nedostatku potravin.

Tématu už se věnovala například konference Genové editace pro bezpečné potraviny a kvalitnější zemědělské plodiny jako jedna z akcí Akademie věd ČR připravených při českém předsednictví Rady Evropské unie. Zabezpečení dostatku potravin je zároveň předmětem programu Strategie AV21 *Potraviny pro budoucnost*, jehož je Jaroslav Doležel koordinátorem. Na něj prezentací navázal Ondřej Novák ukázkou výsledků ve výzkumech rostlinných hormonů.

Ministryně Helena Langšádlová a předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová společně navštívily Ústav experimentální botaniky AV ČR.

Transfer a politika

Význam transferu rezonoval během celé návštěvy. Podle Heleny Langšádlové je zásadní, aby jej měli vědci na mysli už při základním výzkumu. „Při něm se často objevují výsledky, které mohou přispět k řešení aktuálních problémů,“ upozornila. Eva Zažímalová zdůraznila, že kvalitní základní výzkum je pro transfer esenciální: „Například náš úspěch ve šlechtění jablek má kořeny v molekulární biologii, explicitně tedy v základním výzkumu.“ Ředitel ústavu Jan Martinec v tomto směru vzpomněl přínosnou spolupráci s Centrem transferu technologií AV ČR při Středisku společných činností AV ČR.

Při diskuzi se vynořilo mimo jiné i téma kooperace decizní sféry s vědci. Vliv vědy na formování veřejných politik je bohužel stále nízký. Ministryně by proto ocenila větší dialog mezi Akademií věd ČR a politiky. „Vstřícný krok ovšem musejí udělat obě strany,“ dodala Eva Zažímalová.

Radek Černý představil ministryni plody vyšlechtěných jabloní.

Sladké plody poznání

Vědci následně provedli návštěvu po budově, zavítali do molekulárně biologické laboratoře a mikroskopického pracoviště. Prohlídku završila prezentace šlechtitelského programu jabloně s degustací plodů. Šlechtění jabloní, které má na ústavu téměř šedesátiletou tradici, sleduje ekonomický prospěch i ochranu životního prostředí. Produkci stromů rezistentních vůči chorobám lze totiž mimo jiné minimalizovat aplikací chemických postřiků.

„Program je velmi úspěšný v zavádění výsledků do praxe. Ročně prodáme ze šlechtitelského programu 1,5 milionu stromků,“ vyzdvihl vedoucí Stanice šlechtění jabloně na rezistenci k chorobám Radek Černý. Vyšlechtěné odrůdy přitom splňují všechny požadavky například na vzhled, chuť a skladovatelnost. Odrůda Opal je nyní registrovaná v asi 30 zemích světa a roku 2015 se podívala i do vesmíru, což jen potvrzuje světový význam pracoviště.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Ministryne-Helena-Langsadlova-navstivila-Ustav-experimentalni-botaniky>